

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

Příloha

k usnesení vlády

ze dne 3. listopadu 2008 č. 1380

Zásady

postupu delegace České republiky na Zasedání smluvních stran Úmluvy o zákazu nebo omezení použití některých konvenčních zbraní, které mohou způsobovat nadměrné utrpení nebo mít nerozlišující účinky

Delegace na Zasedání bude postupovat podle dále uvedených zásad.

1. Ve svých vystoupeních a při hlasováních o usneseních Zasedání bude delegace na Zasedání podporovat činnost a další rozvoj mezinárodní spolupráce v oblasti upravované Úmluvou o zákazu nebo omezení použití některých konvenčních zbraní, které mohou způsobovat nadměrné utrpení nebo mít nerozlišující účinky (dále jen „Úmluva“) a jejími protokoly.

2. V průběhu Zasedání bude delegace na Zasedání seznamovat jednotlivé delegace se současným stavem implementace Úmluvy a jejích protokolů v České republice.

3. Delegace na Zasedání vysloví souhlas s přijetím Protokolu o kazetové municí (Protokolu VI) Úmluvy (dále jen „Protokol“) za předpokladu, že text Protokolu předložený k přijetí bude v souladu s dále uvedenými zásadami smluvní úpravy uvedenými ve Směrnici pro jednání o Protokolu, která byla zpracována a projednána v meziresortním připomínkovém řízení podle Směrnice vlády pro sjednávání, vnitrostátní projednávání, provádění a ukončování platnosti mezinárodních smluv.

Zásady Směrnice pro jednání o Protokolu VI

Působnost Protokolu a definice

Armáda ČR (dále jen „AČR“) má ve výzbroji jediný typ munice skládající se z kontejneru a submunice. Jedná se o střelu kontejnerovou 122 KS/PT Mi-D1 M, která je složena z kontejneru a čtyř protitankových min. AČR má v úmyslu mít tuto municí ve svých zásobách i nadále. Tato střela by však neměla být zahrnuta mezi kazetovou municí ve smyslu budoucího Protokolu, neboť ten se stejně jako Úmluva z Dublinu nebude vztahovat na miny. Problematika min protipěchotních i jiných než protipěchotních (tj. např. protitankových) je řešena Protokolem II k Úmluvě o konvenčních zbraních. Další typy kazetové munice zavedené v minulosti do výzbroje AČR již byly zlikvidovány nebo je jejich likvidace plánována do konce roku 2011.

Z toho důvodu bude při stanovení působnosti Protokolu česká strana v prvé řadě trvat na tom, aby se nevztahoval na miny, tak jak jsou definovány Protokolem II k Úmluvě o konvenčních zbraních. Pouze pokud by ustanovení v tomto smyslu nebylo do textu Protokolu zařazeno, bude česká strana přednostně podporovat takové znění definice kazetové munice a submunice zakázané na základě Protokolu, které nezahne výše uvedenou střelu kontejnerovou 122 KS/PT Mi-D1 M, kterou má AČR ve výzbroji (např. definovat kazetovou municí jako municí složenou z kontejneru a submunice a konstruovanou tak, aby explodovala v souvislosti s dopadem na zemský povrch či prosazovat definici, která stanoví, že kontejner kazetové munice musí obsahovat větší množství submunice, např. minimálně 10 ks).

Všeobecné zákazy a omezení

Do současné chvíle bylo v rámci Úmluvy o konvenčních zbraních diskutováno několik variant stanovení zákazů a omezení týkajících se kazetové munice. Jednou z možností je znění převzaté z Úmluvy z Dublinu, což je zároveň i varianta, která by stanovila nejvyšší míru závazků. Další varianty předpokládají stanovení přechodného období, v jehož průběhu budou smluvní strany Protokolu povinny dodržovat jak při výrobě, tak při použití kazetové munice určitá pravidla (např. nevyrábět kazetovou municí bez samodestrukčního, samoneutralizačního či samodezadjustačního zařízení či nepoužít kazetovou municí, která bude po uplynutí přechodného období zakázána, nepovolí-li její použití přímo nejvyšší postavený velitel v operačním prostoru). Po ukončení přechodného období pak bude stanoven zákaz určitých typů kazetové munice a na ostatní typy budou uplatňována omezení zakotvená v článku o ochraně civilistů, civilního obyvatelstva a civilních objektů. Pro českou stranu jsou přijatelné všechny varianty včetně nejprísnejší varianty založené na textu Úmluvy z Dublinu. S ohledem na stávající situaci, ve které řada států považuje některé typy kazetové munice za nenahraditelné, však může česká strana akceptovat i varianty méně striktní, které však i tak povedou k výraznému zmírnění následků používání kazetové munice.

Ochrana civilistů, civilního obyvatelstva a civilních objektů

V textu Protokolu bude pravděpodobně zohledněn postoj některých států, podle kterého je za účelem ochrany civilního obyvatelstva před důsledky používání těch typů kazetové munice, jež nebudou Protokolem zakázány, nezbytné znovu zdůraznit některá existující pravidla mezinárodního humanitárního práva a některá z nich konkretizovat pouze na kazetovou municí. Předpokládá se proto, že budou zařazeny některé články Dodatkového protokolu I k Ženevským úmluvám z 12. srpna 1949 o ochraně obětí mezinárodních ozbrojených konfliktů (v ČR byl vyhlášen pod č. 168/1991 Sb.) – zejména se uvažuje o článku 48 (zásada rozlišování), článku 51 (ochrana civilního obyvatelstva), článku 54 (ochrana objektů nezbytných k přežití civilního obyvatelstva) a článku 57 (preventivní opatření) s tím, že znění některých z těchto článků bude upraveno přímo pro účely kazetové munice. V takovém případě bude česká strana prosazovat, aby bylo v Protokolu výslovně uvedeno, že žádné ustanovení Protokolu není na újmu platnému mezinárodnímu humanitárnímu právu a nemůže být vykládáno jako zlehčení jiných platných pravidel mezinárodního humanitárního práva.

Skladování a ničení zásob

Zakotvit závazek smluvních stran Protokolu vytvořit a udržovat přehled o zásobách kazetové munice za účelem zajištění její operační kvality a spolehlivosti. Zajistit oddělení zásob těch typů kazetové munice, které budou Protokolem zakázány, od zásob kazetové munice určených k případnému použití. Smluvní strana bude následně povinna zničit nebo zajistit zničení zakázaných typů kazetové munice. K naplnění tohoto závazku bude stanovena lhůta, o jejíž opakované prodloužení bude možné požádat konferenci smluvních stran či hodnotící konferenci Úmluvy o konvenčních zbraních.

Odstraňování a ničení zbytků kazetové munice

Zahrnout závazek uživatele kazetové munice, ze které se staly zbytky kazetové munice na území, nad kterým uživatel nevykonává kontrolu, poskytnout po skončení aktivního nepřátelství pomoc (např. technickou či finanční) straně, která kontrolu nad tímto územím vykonává, směřující k usnadnění vyhledání, označení, odstranění a zničení takových zbytků kazetové munice. Stanovit smluvním stranám Protokolu povinnost odstranit po skončení aktivního nepřátelství zbytky kazetové munice nacházející se na území, nad kterým vykonává kontrolu, a zároveň přijmout opatření směřující ke snížení rizika, které zbytky kazetové munice představují.

Zaznamenávání, uchovávání a předávání informací

Stanovit závazek zaznamenávat a uchovávat informace o použití či opuštění kazetové munice, aby bylo usnadněno vyhledávání, označování, odstraňování a ničení kazetové munice a osvěta civilního obyvatelstva zaměřená na snižování rizik souvisejících se zbytky kazetové munice. Stanovit závazek smluvní strany zpřístupnit takové informace (s ohledem na své legitimní bezpečnostní zájmy) straně, která vykonává vůči území zasaženému kazetovou municí kontrolu, a to bez odkladu po ukončení ozbrojeného konfliktu.

Pomoc obětem, mezinárodní spolupráce a pomoc

Stanovit smluvním stranám závazek pomáhat obětem kazetové munice na území pod jejich jurisdikcí či kontrolou. Zároveň zahrnout ustanovení o povinnosti shromažďovat data týkající se těchto obětí. Pomoc obětem na mezinárodní úrovni bude poskytována podle možností konkrétních smluvních stran prostřednictvím již zřízených systémů pro pomoc obětem (např. systém OSN a Mezinárodní výbor Červeného kříže). Smluvní strany přijmou závazek poskytnout podle svých možností pomoc jiným smluvním stranám postiženým kazetovou municí. Může se jednat o pomoc při vyhledávání, odstraňování či ničení zbytků kazetové munice, anebo při osvětě civilního obyvatelstva. Dalšími formami pomoci bude např. výměna vybavení či poskytování informací do databází (včetně údajů o relevantních technologiích).

Konzultace smluvních stran

Stejně jako v případě Protokolu V k Úmluvě o konvenčních zbraních stanovit závazek smluvních stran konzultovat a spolupracovat v záležitostech spojených s prováděním nového Protokolu. Za tímto účelem se budou konat konference smluvních stran, a to tak často, jak bude dohodnuto většinou smluvních stran, minimálně však osmnácti smluvními stranami.

Dodržování Protokolu a řešení problémů

Stanovit závazek učinit veškerá potřebná opatření (včetně legislativních) za účelem zabránění případného porušení Protokolu ze strany osob nebo na území, které spadá pod jurisdikci nebo kontrolu smluvní strany. Zavázat smluvní strany k tomu, aby v rámci svých ozbrojených sil zajistily připravenost jejich personálu v souladu s příslušnými ustanoveními Protokolu. Stanovit závazek

smluvních stran řešit jakékoliv problémy, které mohou vyvstat v souvislosti s výkladem a uplatňováním ustanovení Protokolu, vzájemnými konzultacemi a spoluprací na bilaterálním základě, prostřednictvím generálního tajemníka OSN anebo prostřednictvím jiných vhodných mezinárodních postupů.

Závěrečná ustanovení

Jednotlivé protokoly k Úmluvě o konvenčních zbraních nemají vlastní závěrečná ustanovení a procedura jejich sjednání se řídí samotnou Úmluvou o konvenčních zbraních. Protokoly jsou tedy v souladu s články 4, 5 a 8 Úmluvy o konvenčních zbraních přijímány konferencí smluvních stran, nepodepisují se a pro jednotlivé státy vstupují v platnost na základě vyjádření jejich souhlasu být jimi vázány. Tento souhlas se vyjadřuje prostřednictvím notifikace adresované deponitáři Úmluvy o konvenčních zbraních a k ní přiložených protokolů, kterým je generální tajemník OSN.

Technická příloha - Nejlepší praxe v testování kazetové munice

Součástí Protokolu bude rovněž nezávazná technická příloha, jejímž účelem bude stanovit tzv. nejlepší praxi (best practice) testování kazetové munice, tj. poskytnout jakýsi doporučený standard pro vhodná technická opatření v této oblasti.